



Myndigheten för
stöd till trossamfund
Åsa E. Hole
tel 08 453 68 72

Sid 1 (2)
Dnr: 4.4/0083(20)
Datum: 2020-05-05

Till

Utbildningsdepartementet
Ert diarienummer: U2020/00060/S

Yttrande över betänkandet SOU 2019:64 Nya regler för skolor med konfessionell inriktning

Myndigheten för stöd till trossamfund (SST) har anmodats att inkomma med yttrande i rubricerat ärende.

Efter att ha tagit del av det omfattande betänkandet kan man inte undvika att ställa frågan om huruvida det som möjligen skulle vara en definition av problemen kring nuvarande konfessionella friskolor överhuvudtaget besvaras och finner en lösning i det betänkande som presenteras. Utredaren, samt delar av referens- och expertgrupper har intervjuat och besökt ett antal av skolor med konfessionell inriktning runt om i landet. Myndigheten kan inte i betänkandet finna referenser som pekar på att det finns problem som kan/bör bemötas med en helt förändrad lagstiftning istället för att göra insatser och stärka de brister som uppenbarats i nuvarande lag.

Det går heller inte att frånga att direktivens skrivning går väldigt gränsnära till en påverkan av religionsfriheten, inte endast i Sverige utan även med hänvisning till mänskliga rättigheterna, genom att eftersträva något som skulle kunna vara en sekulär skola. Påpekas bör att ingen skola, i någon form, inte någonstans, kan någonsin presentera en "objektiv och neutral skolform". En skola måste ha en utgångspunkt i något och det är detta något som inte kan undvikas genom att hävda att en skola utan religion blir med automatik "en bra" skola.

Myndigheten har sålunda tagit del av betänkandet och vill vidare tillföra samt uppmärksamma följande:

1. De tilläggsdirektiv som gavs uppdraget den 29 maj 2019 gör det svårt att i sin helhet yttra sig gällande utredningen ur ett objektiva läge. Tillägget uppdrar åt utredaren att bl.a. även: "lämna sådana författningsförslag som behövs för att ett etableringsstopp för fristående skolor med konfessionell inriktning ska kunna införas." (sid 24). Myndigheten menar att ett sådant stopp vore orimligt att införa. Att hitta argument för att en viss typ av skolform ska förbjudas åtgärder inte ett eventuellt problem med innehållet i skolornas program eller tolkad inriktning.



2. Det framgår också att antalet elever som för tillfället undervisas i det som klassas som en konfessionell friskola är väldigt låg i relation till antalet skolelever i Sverige. Mindre än 1 %. Myndigheten tror därför att en annan väg än att förbjuda är att utveckla tillämpningen av ägandedirektiv och obligatorisk huvudmannaförsäkrans.
3. Myndigheten välkomnar ambitionen att förtydliga de definitioner som ska gälla för diskussioner och tillämpning av viktiga begrepp, såsom den enorma skillnaden på utbildning och undervisning.
4. Om ambitionen är att införa ett etableringsstopp för friskolor med konfessionell inriktning, hur ska detta avgränsas? Ett etableringsstopp betyder inte, och innefattar inte bara möjliga nya skolor som man skulle vilja etablera, utan vi ställer oss frågan speciellt med tanke på de redan existerande friskolorna. Om en sådan skola finner det lämpligt och nödvändigt att t.ex. etablera ytterligare klasser på t.ex. högstadienivå, vilket skolan i fallet inte tidigare haft, är detta en nyetablering? Om skolan vill öppna ytterligare en byggnad under samma huvudman på en annan ort, är detta möjligt?
5. Myndigheten ser positivt på möjligheten att införa en obligatorisk huvudmannaförsäkrans.
6. Hur påverkar konkurrenslagstiftningen ett förslag till stopp av etablering? Just aspekten gällande avsaknad av frivillighet kan även påverka på mer än endast synen av frivillighet i skolning. Myndigheten finner inte att detta nog analyseras i utredningen och behöver därför en fördjupad analys.
7. Slutligen vill myndigheten påminna om skrivningen kring de demokrativillkor som föreslås införas. Dra nytta av de relevanta delarna av utredningen kring *Demokrativillkor för bidrag till civilsamhället* (SOU 2019:35) och, med tanke på att det är s.k. religiösa friskolor detta gäller, även de demokrativillkor som finns i betänkandet *Statens stöd till trossamfund i ett mångreligiöst Sverige* (SOU 2018:18) för även denna skrivning.

Alvik 2020-05-05



Åsa E. Hole
vik. Direktör
Myndigheten för stöd till trossamfund